

Følgende spørgsmål ønskes besvaret i spørgetiden på
kommunalbestyrelsesmødet den 20. oktober 2015

Sorvad den 10. oktober 2015

Med venlig hilsen

Henriette Vendelbo

Spørgsmål 1

Er borgmester Jan Petersen (S), de øvrige medlemmer af Kommunalbestyrelsen samt forvaltningen i Norddjurs Kommune bekendt med Kammeradvokaten's
"Notat om erstatningsansvar - undersøgelse af vindmøllestøj"?

Jeg tillader mig at spørge for på den måde at gøre opmærksom på notatet, ifald borgmester m.fl. ikke allerede skulle være bekendt med, at Miljøstyrelsen har bedt om Kammeradvokaten's vurdering og beskrivelse af, om Miljøstyrelsen eller kommunerne kan risikere at ifalde et erstatningsansvar, hvis en ny, planlagt undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse viser, at der er større sundhedsrisici forbundet med at bo tæt på en vindmølle end antaget ved udstedelse af regler og planer samt ved administration af disse regler og planer i dag.

Det er Kammeradvokaten's konklusion, at:

- **et erstatningsansvar** bl.a. kan komme på tale, hvis myndighederne **bevidst tilbageholder viden, bevidst forvansker** eller videregiver urigtige oplysninger eller **holder sig i bevidst uvidenhed** om forhold, som de burde være bekendt med

Spørgsmål 2 - A, B og C

A) Borgmester Jan Petersen (S) har udtalt, at Sundhedsstyrelsen mener, at der **ikke** er forskningsmæssig bevis for, at der er sundhedsfare forbundet med (naboskab til) vindmøller.

Kan borgmester Jan Petersen henvise til forskningsmæssig bevis for, at der **ikke** er sundhedsfare forbundet med naboskab til kæmpevindmøller?

B) Hvis borgmester Jan Petersen ikke kan henvise til forskningsmæssig bevis for, at der **ikke** er sundhedsfare forbundet med naboskab til kæmpevindmøller, kan han så forstå, at borgerne kan få den tanke, at han bevidst forvansker viden, - altså at han med vilje fortæller noget på en misvidende måde?

C) Det ville være rigtigt, hvis borgmesteren i forlængelse af sin udtalelse om, at der **ikke** er forskningsmæssig bevis for, at der er sundhedsfare forbundet med (naboskab til) vindmøller gør opmærksom på, at der heller ikke er forskningsmæssig bevis for, at der **ikke** er sundhedsfare forbundet med naboskab til vindmøller. Kunne borgmester Jan Petersen tænke sig at oplyse om begge dele fremover?

Spørgsmålet relaterer sig til borgmester Jan Petersen's (S) svar på vindmølle-spørgsmål i Lokalavisen Norddjurs den 29. september 2015, hvor det fjerde spørgsmål lød:

"Er der forståelse hos politikerne for de bekymringer, borgerne har med hensyn til sundhedsrisiko?"

Borgmester Jan Petersen (S) svarede:

"Selvfølgelig. Fagligt må vi læne os op ad de sundhedsmæssige vurderinger, som sundhedsstyrelsen udstikker og iøvrigt sikre os, at de statslige miljømyndigheders retningslinier overholdes. Det er naturligt, at der i en demokratisk debat også indgår kritik af de statslige myndigheder, men generelt kan vi som kommune ikke anlægge andre sundhedsmæssige vurderinger end de statslige myndigheder.

Sundhedsstyrelsen mener, at der ikke er evidens, det vil sige forskningsmæssig bevis for, at der er sundhedsfare forbundet med vindmøller."

Jeg tillader mig at spørge, idet Sundhedsstyrelsen har oplyst følgende:

- at undersøgelser har vist sammenhæng mellem vindmøllestøj og støjgene blandt personer, der bor i nærheden af vindmøller
- at der endvidere er påvist sammenhæng mellem støjgener fra vindmøller og stresssymptomer som
 - hovedpine
 - træthed
 - anspændthed
- at der i nogle undersøgelser er vist en sammenhæng med søvnforstyrrelser

Endvidere har Sundhedsstyrelsen oplyst, at effekterne på hjerte-kar-systemet menes at være:

- stressrelateret
- udløst af støj og muligvis af søvnforstyrrelser

Sundhedsstyrelsen har af flere omgange oplyst, at der **ikke** foreligger undersøgelser af vindmøllestøj og hjerte-kar-systemet, og at **effekter på hjerte-kar-systemet ved langvarig udsættelse for vindmøllestøj derfor ikke helt kan udelukkes på nuværende tidspunkt.**

Sundhedsstyrelsen oplyser følgende om stress:

- Stress er ikke en sygdom, men en risikofaktor for sygdom. Langvarig stress er en tilstand af anspændthed og ulyst gennem længere tid, dvs. uger til måneder.
- **Langvarig stress kan føre til alvorlig sygdom** som fx hjerte- og karlidelser samt depression.

(Alvorlig sygdom må vel siges at være en sundhedsfare...)

Henriette Vendelbo
Sorvadvej 11, 8961 Allingbro

Spørgsmål 3

Er borgmester Jan Petersen (S) og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen bekendt med, at Miljøstyrelsen's rapport "Genevirkning af støj fra vindmøller" konkluderede, at afstanden fra naboer til møllerne skulle være det, der svarer til minimum 10-11 gange totalhøjden?

Tilbage i 1994 analyserede Miljøstyrelsens referencelaboratorium DELTA sig frem til, at både afstands- og støjgrænser skulle skærpes **ganske betydeligt**, hvis man ville begrænse naboernes gener fra vindmøller.

I rapporten "**Genevirkning af støj fra vindmøller**" konkluderede DELTA-forskerne:

- "Hvis man vil opnå, at højst 10 procent er generede til en markering på 2,5 på en geneskala fra 1-10, skal afstanden til møllerne være større end 16-17 gange navhøjden og støjbelastningen mindre end 33-38 dB ved en vindhastighed på 8 m/s"

Afstanden til møllerne skulle i 1994 være det der svarer til minimum **10-11 gange totalhøjden**. Men i dag er den kun **4 gange totalhøjden**...

Samtidig måtte støjten ikke overstige **33-38 dB ved naboerne**.

I Bekendtgørelse om støj fra vindmøller (Vindmøllebekendtgørelsen) fremgår det, at der **KUN** er støjgrænser ved 6 m/s og 8 m/s. Ved **alle andre** vindhastigheder er der ingen støjgrænser...

Støjgrænserne ligger på 37 – 39 – 42 og 44 dB. Altså for det meste væsentligt over det anbefalede i rapporten.

§ 4. Den samlede støjbelastning fra vindmøller må ikke overstige følgende grænseværdier:

1) I det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land:

a) **44 dB(A)** ved en vindhastighed på **8 m/s**.

b) **42 dB(A)** ved en vindhastighed på **6 m/s**.

2) I det mest støjbelastede punkt i områder til støjfølsom arealanvendelse:

a) **39 dB(A)** ved en vindhastighed på **8 m/s**.

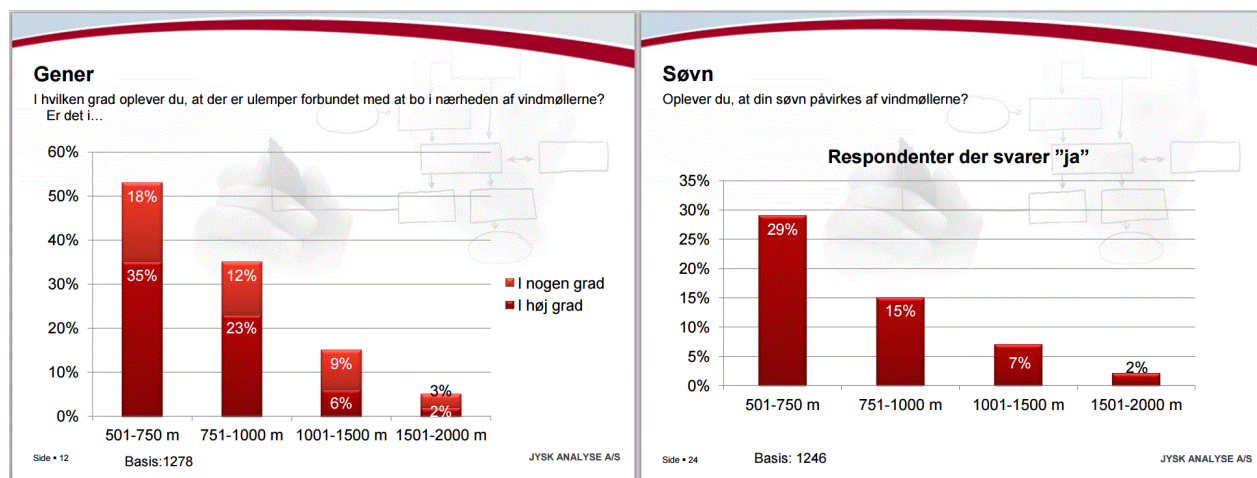
b) **37 dB(A)** ved en vindhastighed på **6 m/s**.

Disse to betingelser skulle være opfyldt for at sikre, at **højst 10 procent** ville blive generede af vindmøller.

VidenOmVind fik udført en opinionsundersøgelse i 2012.

Den viser, at hele **53 %** af de nærmeste naboer til vindmøller er generede af naboskabet til møllerne.

Og hele **29 %** oplever, at deres søvn påvirkes af vindmøllerne.

I 2015 er vindmøllerne meget højere end i 1994, og deres motorer er mange gange kraftigere. Men afstandskravet er stadig kun 4 gange totalhøjden.

Henriette Vendelbo
Sorvadvej 11, 8961 Allingbro

Spørgsmål 4 – A, B, C, D og E

A) I dag, den 20. oktober på kommunalbestyrelsesmødet, er kommunalpolitikerne selvfølgelig gjort bekendt med følgende, - men VAR samtlige kommunalbestyrelsesmedlemmer lørdag den 10. okt. 2015 gjort opmærksom på, at formand for Kultur- og udviklingsudvalget, Else Søjmark (S), har givet urigtige oplysninger i offentligheden omkring opsættende virkning i forbindelse med klager til NMKN?

B) Blev formand for Kultur- og udviklingsudvalget, Else Søjmark, gjort opmærksom på, at forvaltningen den 4. august 2015 havde modtaget svar fra Naturstyrelsen om, at NMKN ikke tillægger retlige klager opsættende virkning? (opsættende virkning betyder, at opstart af vindmølleprojektet skal vente til klagen er færdigbehandlet i NMKN)

C) Hvis ja, hvilken dato modtog Else Søjmark oplysningen fra forvaltningen?

D) Kan borgmester Jan Petersen (S) forstå, at borgerne føler det utrygt, når de oplysninger, der fremkommer omkring regler for opstilling af vindmøller, - endda fra selve formanden for Kultur- og udviklingsudvalget, ikke er rigtige, og hvad vil borgmester Jan Petersen gøre for, at borgerne i fremtiden kan stole på de oplysninger der kommer fra Kultur- og udviklingsudvalget?

E) Hvornår vil formand for Kultur- og udviklingsudvalget, Else Søjmark, dementere, at afgørelse af klager skal afventes?

Baggrunden for mine spørgsmål er, at Else Søjmark den 22. maj 2015 havde et debatindlæg i Lokalavisen Norddjurs, hvor hun, med egne ord, ønskede at slå fast, at "Vindmølleplanlægning i Norddjurs Kommune sker i fuld offentlighed". Else Søjmark kom med en meget detaljeret beskrivelse af vindmølleplanlægningen, og den kunne ikke andet end virke troværdig.

Else Søjmark skrev bl.a., at "Hvis projektet godkendes offentliggøres planen med en 4-ugers indsigelsesfrist. Indsigelser behandles af Natur- og miljøklagenævnet, hvis afgørelse **skal afventes**."

I forbindelse med et idémøde før opstart af VVM på et vindmølleprojekt her i Norddjurs Kommune, deltog Niels Bjørkbom fra Naturstyrelsen, og undertegnede havde under dette møde netop stillet følgende spørgsmål til ham:

- Vil det være muligt, at Norddjurs Kommune kan betinge en godkendelse af et vindmølleprojekt med, at bygherren skal vente med at starte projektet op indtil eventuelle klager til NMKN er færdigbehandlet?

Kultur- og udviklingschef Helen Rosager havde lovet at følge op på mit spørgsmål, men jeg måtte rykke hende to gange, og først efter 2½ måned fik jeg svar tilbage. Helen Rosager havde modtaget følgende skriv fra Naturstyrelsen:

Kære Helen

Så har jeg vendt spørgsmålet med vores jurist, og svaret er som følger:

Kommunen kan ikke tillægge klagen opsættende virkning.

Det fremgår af planlovens § 60, stk. 5, at Natur- og Miljøklagenævnet kan tillægge en retlig klage opsættende virkning. Det betyder to ting. Dels betyder det implicit, at hovedreglen er, at der ikke tillægges retlige klager opsættende virkning, og dels betyder det, at såfremt hovedreglen skal afviges, er det *alene* nævnet, der kan tillægge en klage opsættende virkning.

Kommunen kan således ikke betinge en godkendelse af et vindmølleprojekt med, at bygherren skal vente med at starte projektet op indtil eventuelle klager til NMKN er færdigbehandlet. Såfremt en kommune og bygherre bliver enige om at indgå aftale om først at påbegynde byggeriet, når evt. klager er færdigbehandlet, vil der i givet fald kun være tale om **en hensigtserklæring**, som bygherre i sidste ende ikke er bundet af.

Med venlig hilsen

Mette Brix Hedegaard
Geograf

Henriette Vendelbo
Sorvadvej 11, 8961 Allingbro